

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Rigsmyndighederne med henblik på at ændre den grønlandske kriminallov således, at man fremadrettet benytter sig af gerningsprincippet i stedet for gerningsmandsprincippet.

FremSAT af medlem af Inatsisartut, Bo Martinsen, Demokraatit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Iddimanngiiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 9. oktober 2025 under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Såfremt nærværende beslutningsforslag vedtages, pålægges Naalakkersuisut at kontakte rigsmyndighederne med henblik på at ændre kriminalloven således, at man i Grønland fremover benytter gerningsprincippet i stedet for gerningsmandsprincippet.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var under forslagets førstebehandling en blandet modtagelse af- og tilslutning til forslaget, ligesom der var en bred debat.

Naalakkersuisut gjorde under drøftelserne opmærksomme på, at gerningsprincippet og gerningsmandsprincippet på nuværende tidspunkt er ligestillede i udmålingen af foranstaltning. Naalakkersuisut gjorde ligeledes opmærksomme på det nuværende arbejde med en generel revidering af vores retssystem.

Naalakkersuisut stillede på denne baggrund følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at inddrage spørgsmålet om gerningsprincip og gerningsmandsprincip i de drøftelser om Grønlands fremtidige retsvæsen, der skal gennemføres i den kommende tid, således at det indgår i en samlet vurdering af de grundlæggende principper i kriminalloven.”

Naleraq stillede følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest FM2026 pålægges til at udarbejde en uvildig reform af kriminalloven og retsplejeloven. Reformering af fremtidens retssystemet skal udarbejdes, med henblik på at indføre klare og transparente foranstaltningsrammer, styrke ofres retsstilling i mindre bosteder, og sikre at det grønlandske retsfølelse og samfundsstruktur bliver afspejlet.”

Forslaget blev derfor henvist til behandling i udvalget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering således, at det forberedende arbejde fra Selvstyrets side kan afholdes indenfor et AC-årsværk på 500.000 kr.

De nærmere økonomiske konsekvenser i forhold til retssystemet, vil skulle afholde af Staten, idet området ikke er hjemtaget. Det har ikke været muligt for forslagsstiller at komme med en nærmere vurdering heraf.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget noterer sig forslagets blandede tilslutning under førstebehandlingen.

Udvalget noterer sig ligeledes, at den nuværende retstilstand er således, at gerningsprincippet og gerningsmandsprincippet er ligestillede i domstolenes udmåling af foranstaltning. Med andre ord, skal både den kriminelle gerning og muligheden for resocialisering af forbryderen indgå i dommernes overvejelser.

Derudover er lighedsprincippet også et grundlæggende princip i vores land. Det betyder, at domstolene skal tage udgangspunkt i den praksis, der er for sager med lignende kriminalitet, og at der skal være objektive og relevante forhold, hvis man fraviger praksis.

Udvalget finder derfor, at begge principper må og skal tages i betragtning, når domstolene udmåler foranstaltning. Heri ligger, at der i to separate sager, hvor en narkobagmand har dræbt en person, der skylder vedkommende penge, som udgangspunkt også bør foranstaltes ens. Mens en sag, hvor en mor dræber en mand, der har voldtaget hendes barn, som udgangspunkt ikke bør foranstaltes som de to narkosager. Udvalget bemærker, at udvalget har stor tiltro til domstolenes saglighed og neutralitet i domsfastsættelsen.

Udvalget noterer sig ligeledes Naalakkersuisuts igangværende arbejde med drøftelser om vores fremtidige retsvæsen.

Udvalget bemærker afslutningsvist, at Naleraqs ændringsforslag er meget langt fra det oprindelige forslag, ligesom realiseringsperioden for ændringsforslaget synes noget kort, set i forhold til ændringsforslagets omfang.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til **vedtagelse**, og det oprindelige forslag samt Naleraqs ændringsforslag til **forkastelse**.
- Udvalget finder det uhyre vigtigt, at de påtænkte fremtidige drøftelser og reformering af retsvæsenet gennemføres, for i højere grad at afspejle den samfundsmæssige udvikling. Udvalget fremkommer på den baggrund med følgende opfordring: "Et enigt udvalg opfordrer på det kraftigste Naalakkersuisut til snarest muligt at

fremlægge en estimeret tidsplan for den påtænkte proces med reformering af retsvæsenet for Inatsisartut. Tidsplanen bør blandt andet indeholde angivelse af de enkelte trin i processen samt de estimerede tidsrammer hertil.”

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Pipaluk Olsen

Iddimanngiiu Bianco

Anders Olsen